

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

1. Wat is de aanleiding?

In de rechtspraak bestaat al enige tijd de wens om het bewijsrecht in civiele procedures te moderniseren. Medio 2014 heeft de toenmalige minister van Veiligheid en Justitie aan drie experts gevraagd onderzoek te doen naar de vraag waaraan precies behoefte bestaat bij de modernisering van het bewijsrecht. De expertgroep – bestaande uit mr. A. Hammerstein (vz), prof. mr. W.D.H. Asser en prof. mr. R.H. de Bock – heeft vervolgens in april 2017 haar advies “Modernisering burgerlijk bewijsrecht” aan de minister aangeboden. Het advies is bij brief van 7 juni 2017 aan de Tweede Kamer toegezonden (Bijlage bij Kamerstukken II, 2016/17, 29 279, nr. 384).

Zie hoofdstuk 4 van de memorie van toelichting.

2. Wie zijn betrokken?

Rechtzoekenden (burgers en bedrijven), de rechtspraak, rechtsbijstandverleners en andere betrokkenen bij civielrechtelijke procedures.

3. Wat is het probleem?

Procedures kunnen lang duren en ingewikkeld zijn. Een onderzoek naar de feiten en een verzoek om nadere bewijslevering tijdens de procedure leiden tot vertraging van de procedure en zijn niet effectief als die informatie- en bewijsverzameling ook relatief makkelijk voorafgaand aan de procedure had kunnen plaatsvinden. Het verzamelen van informatie kan voorts lastig zijn door de verschillende toetsingscriteria die gelden al naar gelang de bron van die informatie (bijvoorbeeld mondelinge informatie afkomstig van getuigen of schriftelijke informatie uit stukken die zich bij een ander bevinden). Verder is een uitspraak van de rechter niet effectief als daarin weliswaar een juridische knoop wordt doorgemaakt, maar de uitspraak niet helemaal aansluit bij de feiten zoals die zich werkelijk tussen partijen hebben afgespeeld.

Zie hoofdstuk 2 van de memorie van toelichting.

4. Wat is het doel?

Met het vereenvoudigen en moderniseren van het bewijsrecht in civiele procedures wordt beoogd procedures sneller en efficiënter te laten verlopen en rechterlijke uitspraken beter te laten bijdragen aan een duurzame oplossing van het geschil. Wanneer zo veel mogelijk informatie over het geschil bij het begin van de procedure aan de rechter wordt overgelegd, kan de rechter op basis van een zo volledig en juist mogelijk vastgesteld feitencomplex een rechtvaardige beslissing nemen. Partijen worden daarom meer gestimuleerd om alle relevante informatie voorafgaand aan een procedure te verzamelen en kunnen daarbij zo nodig de tussenkomst van de rechter verzoeken. Voor alle (voorlopige) bewijsverrichtingen (bijvoorbeeld een getuigenverhoor of inzage in stukken) gaan dezelfde toetsingscriteria gelden. Verder wordt de regiefunctie van de rechter over bewijskwesies versterkt. De rechter krijgt zo meer mogelijkheden om sturing te geven bij de bewijslevering.

Zie hoofdstuk 2 van de memorie van toelichting.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Overheidsinterventie wordt gerechtvaardigd door het publieke belang van goede, effectieve rechtspraak.

6. Wat is het beste instrument?

Het civiele bewijsrecht is geregeld in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De vereenvoudiging en modernisering van het bewijsrecht in civiele procedures kunnen alleen door wetgeving worden bereikt.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Meer eenvoud, snelheid, flexibiliteit en effectiviteit bij de buitengerechtelijke en gerechtelijke geschiloplossing.

Van rechtzoekenden (burgers en bedrijven) wordt voorafgaand aan een procedure iets meer tijd en inspanning gevraagd om alle relevante informatie over een geschil waarbij zij zijn betrokken, zoveel als mogelijk te verzamelen. Hier staat tegenover dat met het beschikbaar zijn van deze informatie het voor hun makkelijker wordt om geschillen in onderling overleg op te lossen. Zijn partijen voor de beëindiging van het geschil op de rechter aangewezen, dan kan de procedure sneller, eenvoudiger, effectiever en tegen minder kosten verlopen.

De rechter krijgt een meer faciliterende rol bij de informatie- en bewijsverzameling van partijen en een sterkere regiefunctie bij het zoeken naar de feiten zoals die zich werkelijk tussen partijen hebben afgespeeld en bij andere bewijskwesities in de procedure.

Zie hoofdstuk 2 van de memorie van toelichting.